

Er
RI

SUURENDATUD SAATEKAVA!

HIND 10 SENTI

TALLINN

RADIO

TARTU

Nr. 7 (248)

13. veebruaril 1936

VI aastakäik

Ringhäälingu-reporterid olümpia talimängudel

PÜHAPÄEVAL 2000 RINGHÄÄLINGU-KOOSOLEKUT

Riigivanem ja peaministri asetäitja kõnelevad kogu maale eelolevast rahvahääletusest

Pühapäeval, 16. skp. kõnelevad Tallinnas peetavatel selgituskoosolekutel riigivanem K. Päts ja peaministri asetäitja K. Eenpalu eelolevast rahvahääletusest. Kõned antakse ringhäälingu kaudu edasi kogu maale.

Kuna riigijuhtide selgituskõned ringhäälingus on saanud ülemaaliselt teatavaks, valmistatakse kõikjal ette nende ühist kuulamist. Selleks korraldatakse nii linnades kui maal suuremal arvul kokkutulekuid, kus kõnesid jälgitakse ülesseatavate valjuhääldajate kaudu. Riigijuhtide kõnede kuulamisele järgivad kogumiskotades rahvahääletuse selgituskoosolekud ja kontsertaktused, kus kõnelevad kohalike seltskondlike organisatsioonide tegelased ja väliskõnelejad. Arvatakse, et eeloleval pühapäeval kogu maal korraldatakse vähemalt 2000 kokkutulekut riigivanema ja peaministri asetäitja kõnede kuulamiseks.

Kokkutulekud algavad igalpool kell 13.15 ringhäälingu kaudu edasiantava piiskop H. B. Rahamae palvusega. Sellele järgib kell 13.30 riigivanem K. Pätsi kõne, mis kestab pool tundi. Järgib kontsert-ettekandeid, mille järel kell 14.10 kõneleb peaministri asetäitja K. Eenpalu.

RAHVAHÄÄLETUSE SELGITUSKÕNED RINGHÄÄLINGUS

Sel nädalal on ringhäälingu saatekavas igapäev veerandtunnised selgituskõned eeloleva rahvahääletuse kohta; mitmel päeval on koguni kaks kõnet.

Pühapäeval kell 19.20 kõneleb peatoimetaja

OLÜMPIA TALIMÄNGUDE TÄHE ALL

Euroopa ja teataval määral kogu maailma ringhääling seisis lõppeval nädalal Garmisch-Partenkircheni olümpia talimängude tähe all. Saksa ja teiste maade ringhäälingud korraldasid nädala kestes sadasid reportaaže Ga-Pa'st, arvestamata tavalisi teateid. Peaaegu eranditult kasutati reportaažideks plaadiülesvõtteid, kuna otseülekandeid ei võimaldanud võistluste kuulamiseks sobimatu aeg või nad oleksid veninud liig pikale. Võimatu oleks ju olnud kirjeldada kogu võistluste käiku, millest paljudki kestsid mitu tundi. Seepärast tehtigi neist ainult 5-minutilised või pisut pikemad kirjeldused, fikseerides neis võistluse huvitavamad momendid ja üldkokkuvõtte. Sel kujul olid reportaažid väga nauditavad ja neid kuulati nii meil kui mujal suure huviga.

Meie seekordne kaanepilt kujutab üht saksa ringhäälingureporterit, Breslau saatja kõnelejat dr. Fr. Menzelit, oma raske ja vastutusrikka ülesande täitmisel Ga-Pa's. Kuulajatel on vaevalt aimu, millist asjatundmist, osavust ja pingutust nõudis ringhäälingureporte-

**Eesti töö, Euroopa kvaliteet, see iseloomustab
RET raadiotehase tooteid.**

A. Tupits; samal päeval on eelolevale rahvahääletusele pühendatud ka esperantokeelne kõne kell 22.30. Esmaspäeval kell 20.15 kõneleb rahvahääletusest Tartu ülikooli rektor prof. J. Köpp, teisipäeval kell 21.10 admiral Joh. Pitka, kolmapäeval kell 20.20 prof. E. Ein ja kell 21.45 Julie Steinmann; neljapäeval kell 17.15 rahvahääletuse peakomitee sekretär V. Jõgi (hääletamise tehnilisest korrast) ja samal päeval kell 20.45 prof. A. Piip, reedel kell 17.15 adv. J. Gorškov (vene keeles) ja kell 20.55 Ebba Saral ning laupäeval kell 17.15 kol. K. Parts ja kell 20.50 A. Eckbaum.

„HALLOO, SIIN PÄRNU!“

Pärnu sai ajutiseks oma ringhäälingu.

Veeteede valitsuse raadiotelefoni-saatja Pärnus, mis on nähtud ette peamiselt sidepidamiseks Ruhnu saarega, korraldab 12. skp. alates eeloleva rahvahääletuse puhul ka ringhäälingusaateid. Need on igapäev kella 16.00—17.00-ni, sisaldades igakord ühe selgitava kõne ja heliplaadimuusikat. Saatetegevuse avas 12. skp. Pärnu linnapea O. Kask. Reedel, 14. skp. kõneleb vandeadvokaat Tallo, laupäeval, 15. skp. Pärnu maavalitsuse esimees Marksoo ja pühapäeval, 16. skp. linnanõunik Soo.

Saatja töötab lainel 210—220 m võimsusega ca 25 vatti (lampides). Huvitav, kui kaugel see kääbussaatja on kuuldav. Korraldajad ise arvestavad kuni 100-kilomeetrilise ulatusraadiusega.

rite töö talimängudel. Reporteriteks valiti muidugi välja head sporditundjad ja parimad kõnelejad. Kuid sellest üksi oleks veel olnud vähe. Reporteritel tuli kuulda näha kõike võistluste sagedasti imekiires käigus ja see silmapilkselt tabavais sõnus anda edasi mikrofoni. Enamasti saadi ka sellega suurepäraselt hakkama.

TEINE SUURSAATJA ROOTSISSE

Rootsi ringhäälingu juhatus otsustas Motalale lisaks ehitada veel teise suursaatja võimsusega 100 kW. Uus suursaatja, mille aparaat juba on tellitud, ehitatakse Lõuna-Rootsisse Malmö ligidale. See asukoht on valitud mitte üksi Lõuna-Rootsi tiheda elanikkonna pärast, vaid ka seepärast, et ta oleks lähemal Lääne-Euroopale ja seal selle tõttu hästi kuuldav.

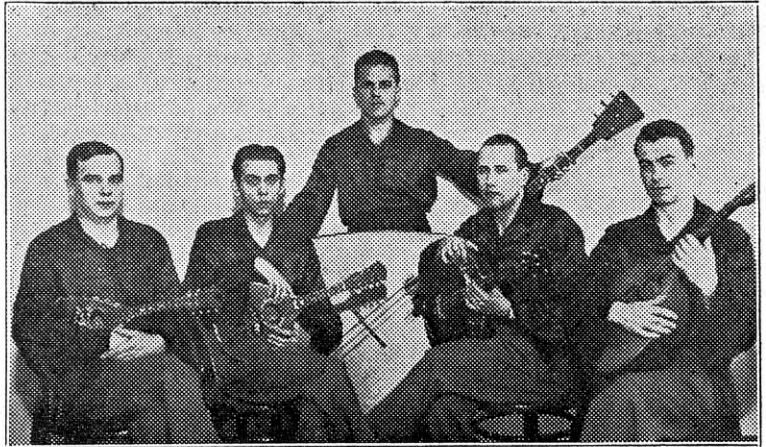
RINGHÄÄLINGUTÖÖ BULGAARIAS

Juba läinud aastal tellis Bulgaaria oma esimese, 100-kW võimsusega suursaatja seaded. Saatja asukohaks on nähtud ette Vakareli linn, mis asub 40 km kauguses pealinnast Sofiast. Temale abiks ehitatakse kaks ülekandejaama, üks maa keskele Stara-Zagorasse, teine Musta mere rannikule. Saatjatevõrgu loomisega loodetakse jõuda lõpule juba sel aastal.

150. KORDA MIKROFONI EES

Kirillovi mandolinistide kvintett, kes oma iganädalaste esinemistega meie ringhäälingukuulajatele hästi tuntud ja paljude poolt armastatud oma kergete, meeleolurikaste kontsertidega, pühitseb esmaspäeval, 17. skp. omapärast juubelit — 150. esinemist mikrofoni ees.

Kirillovi mandolinistid esinesid ringhäälingus esmakordselt 7. oktoobril 1929. a. Sest ajast alates on nad iga nädal kuulajaid lõbustanud oma ettekannetega, välja arvatud 1½-aastane vaheaeg 1931. a. algusest kuni 1932. a. juulini, mil kvintett viibis välismaal. Kvintett on ringhäälingus mänginud kokku üle 600 tüki. See on tükk tööd! Kuid ta on kuulajaskonnas leidnud ka väärilist vastukõla — kvintett saab järjest kirju, kus tänatakse meeldiva meelelahutuse eest ja palutakse mõne uue helindi mängimist või kuuldu kordamist.

Kvinteti koosseisu, mis vahepeal suuresti muutunud, kuuluvad praegu Kirillov (I mandoliin), Vellmann (II mandoliin), Stšenikov (mandoola), Tihomirov (banjo) ja Einstein (kontrabass).

A. LEMBA OOPER „KALMUNEID“

Ringhäälingus 21. skp. kell 21.10.

Sisukokkuvõtte.

I vaatus: Külv kalmetil. Härma talu perepoeg Heitti on kevadisel külvil kalmeti ümber asuval põllul. Ta leinab oma kadunud mõrsjat, keda kutsub tagasi hauast. Mõrsja-kalmuneiu hääli vastab, et ei saa tõusta mulla alt. Heitti lubab võtta kalmulise naiseks, kui toonelased aitavad teda saada head saaki. Seda lubadust kuulevad ka Heitti vanemad ja Vaino peretütar Maie. Öhtu saabudes algab poiste-tüdrukute vahel tantsmäng, millest võtab osa ka Heitti koos Maiega. Noorte mängu ja lusti sekka kostavad toonelaste õudsed hääled, tuletades Heittile meelde ta töötust.

II vaatus: Neljapäeva-õhtune mängu tuba. Vaino suurde peretuppa kogunenud noorrahva töö muutub varsti lauluks ja tantsuks. Maie unenäo põhjal ennustab ema talle peatset kosilaste tulekut. Tulebki Härma Heitti koos isamehega ja algab kosimise tseremoonia, mis seisab „peiu lingupaelaga“ mõrsja püüdmises. Söömaaja lõpul peab Heitti astuma Maie poolt pörandale visatud lusikale (koostale), nii et see puruneks, mis oleks õnne märgiks. Kuid õnnetuseks koost jääb terveks ja jälle toonelased, ainult Heittil kuuldavana, tuletavad meelde töötust.

III vaatus. I pilt: Pulmad. Vaino talu õues peetakse pulmapidu kõigi kombeliste laulude, kaasitamiste, tantsude ja vempudega. Siis sõidetakse hiide noorpaarile paluma Taara õnnistust. Uued ennustavad märgid — peiu look loksatab ja vankri ais praksub — tähendavad pisaraid.

II pilt: Hiis. Pulmarahvast koguneb hiide, mida ehivad hiieneitsid. Süüdatakse urituli ning hiislar pa-

lub noorpaarile õnnistust. On aga tõusnud kõueilm, mis kustutab kõik tuled, nii et rahvas lahkub õuduses. Toonelased nõuavad oma. Maie aga töötab Heittile järgida Toonelasse, kui teda peaks võetama sinna.

IV vaatus: Kalmetil. Aikeseilm kestab sõidul peiu kodussegi. Sajus ja pimeduses on peig eksinud teelt ning toonelaste võim hoiab vankri kinni kivide ja kändude vahel. Heitti lubab toonelastele kalleid varasid, isegi oma isa ja ema, et vanker jälle saaks lahti. Aga nad nõuavad ainult üht: ta noorikut. Lõppeks Heitti otsustab pidada töötust ja lubabki nooriku. Maie sureb — ja Heittil on emale oodatud tütre asemel viia koju koolja. — Pulmarongist on saanud peierong.

V vaatus: Kodu väravas. Heitti ema ootab pulmalisi ning kui ta nende saabudes leiab nooriku asemel koolja, küsib õnnetuse põhjust. Heitti vastab, et hobune teinud seda, kiskudes vankri kividesse-kändudesse. Kuid ema mäletab poja töötust ja mõistab, et toonelased pärinud oma. Nuttes küsib ema, kuhu nüüd panna poeg ja minija. Sellele vastab Heitti, et pangu poeg täheks taevasse, mini sõmeraks meresse; tema, Heitti, lepib aga oma süü surmaga.

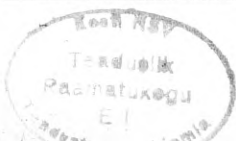
Kahe kalli koolja juures leinab rahvas ühes emaga.

TÄHELEPANDAVAMAT NÄDALA MUUSIKAS

Pühapäeval, 16. skp., kell 17.30 saadab ringhääling heliplaadidelt ungarimuusikat koos kõnede ungarirahvakunstist. Samal päeval kell 19.05 meie lootustandvamaid tenoreid Eedo Karrisoo laulab lõbusaid laule. Öhtul (kell 21.00) väärrib erilist tähelepanu piduliku kontserdi ülekanne Leedu ringhäälingust Kaunasest. Leedu helitööde ettekannete vahel avaneb võimalus kuulata ka Leedu vabariigi presidendi Smetona prantsuskeelset kõnet.

Esmaspäeval kell 18.35 on omalaadiline esinemisjuubel ringhäälingus: paljude kuulajate lemmikkvintett — Kirillovi mandolinistid — esineb 150-dat korda

Maailma toob teile koju RET raadiotehas oma uudisvastuvõtjatega.

Ea 2154

mikrofoni ees. Kell 19.35 kuuleme Leedu riigiooperi solistide esituses leedu soololaule ja õhtul kell 21.00 pakub Tallinna garnisoni puhkpilliorkester lõbusat ajaviitemuusikat marssidest ja kergetest fantaasiatest.

Peaaegu iga nädal on ringhäälingu kavas solist, kes esineb esmakordselt mikrofonil ees. Käesoleval nädalal on selleks sopran Armilde Müür, kes esitab soololaule kolmapäeval kell 20.00.

Neljapäeval kell 18.35 serveerib oma kunsti noor akordeoni-virtuoos (kuulajatele avalike raadio-õhtute kaudu hästi tuntud) Joan Lehmus.

Skandinaavia muusika sõprade tähelepanu olgu juhitud Edvard Griegi sonaadile, mille esitavad reedel kell 19.55 Arved Redlich (klaver) ja Herbert Laan (viul). Samal päeval kell 21.10 tuleb viienda ooperiläbilõikena ettekandele Artur Lemba „Kalmuneid“, mida juhatab Tallinna Konservatooriumi direktor prof. Juhan Aavik. Solistideks on „Estonia“ jõud.

Laupäevase solisti (kell 19.05) Helmi Eineri soololaulude kavast oleks märkida R. Straussi laule, mida kuuleb võrdlemisi harva.

PILK NÄDALA HELIPLAADIMUUSIKASSE

Soovikontserte heliplaadidelt on sel nädalal tervelt 4: esmaspäeval kell 17.30 — ooperimuusikat, kolmapäeval kell 17.30 — helifilmidest ja opereetidest, neljapäeval kell 17.30 — armastusest ja laupäeval kell 17.30 — väikestest, kergetest paladest.

Märkimisväärne on, et ringhäälingu tegelased on soovikontserte hakanud koostama teatud tervikutena, nagu ooperi-, opereti-, helifilmimuusikast jne., mis muusika vahelduse mõttes on huvitavam. Eriti tuleb aga esile tõsta soovikontserti „armastus“, mis oma üksikute palade pealkirjadega sisaldab endas terve (olguigi et lühikese) „programmi“, mis, näiteks, võiks olla järgmine:

„Iga armastus algab teatud määral lauludega (ülilistamisega) südamestest ja lilledest ning jõuab haripunktini, kui armastatakse kõike — suuri silmi jne. Kuid juba varsti pärast seda on tekkimas kahtlus ja arusaamine, et ei ole igavest armastust. „Ära kõnele igavesest armastusest“, on tavaline lause, mida siis kuuleb sagedasti. Ja kui armastuse viimane sõna (mis selles programmis peaks olema — „hüvasti“) on üteldud, siis on „lõbus lesk“ parimaks unustusvahendiks seni, kui elu läheb jälle oma rada edasi. Kui tahate teada, millist rada, siis palun alake uuesti algusest!“

Muudest heliplaadikontsertidest on veel huvitavamad kaks: „Kontsertmarsid“ (teisipäeval kell 20.30) — soliidses esituses ja „Eesti lauljate paraad“ (neljapäeval kell 21.00); paraadist võtavad osa kõik eesti lauljad, kes heliplaadidele laulnud eesti laule.

Maarahva RET on „Maret“. „Maret“ raadiovastuvõtja kultuuristab talutare. Müügil Raadio-Kooperatiivis Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Rakveres.

ANEKDOOTE MUUSIKUTEST

GOUNOD JA KIRSIKIVI.

Nagu teada, oli kuulus prantsuse helilooja Gounod noorte daamide hulgas suures lugupidamises. Üks neist oli Gounod juures külaliseks ja leidis tema ahjuservalt kuivanud kirsikivi. Noor daam võttis selle ja laskis kullasepal teha teemantide ja kullaga kaunistatud sõle, mille keskele oli asetatud kirsikivi. Mõni aeg hiljem näitas ta seda kuulsale heliloojale kui toredat ja tähtsat mälestust. Gounod hakkas valjusti naerma, üteldes: „Minu preili, ma ei armasta kunagi süüa kirsse. Kivi, mille te leidsite, oli ahjuservale jätnud kindlasti minu toapoiss Johann.“

„LENDAV“ NOOT.

Hans Richter, kuulus Wagneri tööde juhataja, jutustab huvitavast loost, mis temaga juhtunud ühel proovil.

Partituuris ette nähtud pausi ajal trompetimängija puhus oma pilli edasi. Richter küsis mängijalt, miks see seda teinud. Mängija seletas, tema partiis olnud noot. Richter, kes kõiki Wagneri partiisid teadis peast, palus endale näidata trompeti-partiid. Kui siis lühikese nägemisega trompetist oma noodid võttis kätte, et ulatada juhatajale, tegi ta üllatava leiduse: ainuke noot, mida ta vaidlusealuses taktis nägi — lendas minema. „See oli ainult kärbes“, sõnas ta piinliku imestusega, lisas aga uhkelt juurde: „Siiski mängisin ta ära.“

PATTI PRESIDENTLIK HONORAAR.

Oma kuuekuusel Ameerika-ringreisil 1882 nõudis selle aja kuulsamaid lauljaid Adelina Patti iga esinemisõhtu eest 5000 dollarit. Impressario, kellele see summa tundus liig suur, tähendas, et see teeb ju välja 50.000 dollarit kuus, mis on sama suur kui Ühendriikide presidendi aastapalk. „Olge lahke“, ütles Patti, „kui president on odavam, siis laske laulda temal.“

KUNINGAS — II KLASSI VIULIMÄNGIJA.

Inglise kuningas George III, juba troonil olles, õppis tuntud inglise viulikunstnikult Salomonilt viulimängu. Kuningliku õpilase tahtmine näis olevat suurem kui ta võimised. Salomon, kes kuningale püüdis olla meelt mõöda, ütles: „Viulimängijad jaotatakse kolme klassi — esimesse klassi tulevad lugeda need, kes üldse ei saa mängida, teise need, kes mängivad halvasti ja kolmandasse need, kes mängivad hästi. Majesteet on õnnelikult jõudnud teise klassi.“

PÜHAPÄVARAHU.

Ferruccio Busoni andis Kanadas Montrealis ühel pühapäeval kontserdi, mille järel „Pühapäeva pühitsemise selts“ esitas tema peale kaebuse. Kohtunik kuulas üle politseiniku, kes oli kontserdil, ja küsis, mis seal sündis. „Ei midagi muud, kui et üks inimene mängis vahetpidamata klaverit“, vastas politseinik. „Kas keegi saalis kaebas mängu üle“, küsis kohtunik edasi. „Ei“, oli vastus. Kohtunik küsis teiselt tunnistajalt: „Kas tuletas kontsert meelde jumalateenistust?“ Tunnistaja kostis: „Seda ma küll ei või ega tea ütelda, sest ma jäin veerand tunni pärast magama.“ Seepeale mõistis kohtunik Busoni õigeks: tema kontsert ei olnud millegagi seganud pühapävarahu.

NÄDALA TAHTSAMAD MUUSIKASATEID 16.—22. VEEBRUARINI 1936.

	Pühapäev	Esmaspäev	Teisipäev	Kolmapäev	Neljapäev	Reede	Laupäev	
Operid, Ooperimuusika	22.00 Leningrad 1.00 Stuttgart	17.30 Tallinn 18.30 Moskva 19.00 Köln 20.30 Budapest 21.10 Leipzig 22.05 Radio-Paris	20.30 Kaunas 21.10 Deutschs. jt. 21.10 Hamburg jt. 21.35 Milano 22.30 Paris PPT jt.	19.55 Viin 20.15 Riia 20.30 Budapest 21.35 Rooma 22.15 Riia	20.30 Kaunas 20.35 Bratislava 21.35 Milano	20.30 Budapest 20.35 Bukarest 21.10 Tallinn 21.10 München	16.00 Riia 21.10 Breslau 21.10 Köln 21.40 Bratislava jt. 22.50 Beromünster 1.00 Stuttgart	
Operetid, Operetimuusika	21.00 Stokholm 21.10 Budapest 22.35 Milano	19.00 Riia 19.30 Varsavi 21.05 Praha 22.10 Strassburg	17.30 Leningrad 17.45 Varsavi 21.30 Tallinn 21.35 Rooma 23.15 Soti Reg.	17.20 Varsavi 21.20 Praha	16.30 Varsavi	21.35 Rooma 22.10 Stuttgart	20.25 Viin 21.10 Köln 21.40 Bratislava jt. 22.50 Beromünster 1.00 Stuttgart	
Oratooriumid, Orelli- ja koorikontserdid	17.00 Königsberg 18.00 Viin 19.00 Varsavi 19.05 Tallinn 19.10 Bratislava 19.30 Drotwisch 19.35 Lahti 19.45 Moskva 20.00 Leipzig 20.05 Beromünster 20.20 Lahti 20.30 Oslo 21.00 Drotwisch 21.00 Radio-Paris 23.00 Stokholm 23.00 Drotwisch 23.20 Viin 23.30 Deutschs.	17.00 Breslau 18.00 Lahti 18.00 Berlin 18.20 Drotwisch 18.25 Lahti 18.30 Viin 20.15 Riia 21.00 Stokholm 21.00 Strassburg 21.00 Bratislava 21.25 Bratislava 22.30 Hamburg 23.05 Budapest 23.30 Stuttgart 23.30 Kopenhaagen 23.40 Berlin 0.20 Drotwisch	17.00 Breslau 18.00 Berlin 18.20 Drotwisch 18.25 Lahti 18.30 Viin 18.50 Riia 18.50 Deutschs. 19.15 Lahti 19.35 Helsingi 19.40 Budapest 20.10 Bratislava 20.10 Drotwisch 23.20 Praha 23.30 Deutschs. 23.40 Königsberg	17.10 Breslau 17.30 Leipzig 18.00 Budapest 19.00 Varsavi 20.00 Tallinn 20.00 Deutschs. 20.10 Lahti 20.10 Soti Reg. 21.00 Strassburg 21.10 Riia 21.20 Bukarest 21.55 Varsavi 22.00 Radio-Paris 22.15 Kopenhaagen 22.30 Paris PTT 23.15 Paris PTT 24.00 Deutschs.	18.00 Berlin 18.00 München 18.50 Bratislava 19.00 Varsavi 19.00 Deutschs. 19.45 Lahti 20.15 Bukarest 21.00 Tallinn 21.00 Strassburg jt. 21.10 Königsberg jt. 22.00 Radio-Paris 22.35 Varsavi 22.35 Rooma 23.20 Budapest 23.30 Deutschs. 23.40 London-Reg.	18.00 Lille 20.00 Paris PTT 20.15 Riia 23.40 Königsberg	16.30 Varsavi 17.45 Varsavi 18.30 Riia 19.15 Lahti 19.30 Königsberg	16.30 Varsavi 18.30 Breslau 18.00 Budapest 19.05 Tallinn 19.55 Lahti 20.00 Berlin 20.20 Beromünster 21.00 Kopenhaagen 21.30 Budapest 22.00 Radio-Paris 22.30 Varsavi 22.55 Milano
Kammermuusika, Solistid	13.45 Varsavi 14.30 Stokholm 18.00 Rooma jt. 19.00 Radio-Paris jt. 20.00 Leningrad * 21.00 Tallinn 21.00 Moskva 23.20 London jt.	21.05 Viin jt. 22.45 Varsavi 22.45 Rooma	20.00 Leningrad 21.10 Varsavi 21.45 Bukarest 22.45 Budapest	17.15 Drotwisch 21.00 Stokholm 21.45 Leipzig 22.35 Drotwisch 22.30 Lille 1.00 Stuttgart	20.15 Riia 20.10 Oslo 21.10 Kopenhaagen 21.15 Bukarest 21.30 Stokholm 21.30 London-Reg. 22.00 Deutschs. 22.45 Radio-Paris	18.00 Drotwisch 20.05 Lahti 20.45 Viin jt. 21.00 Berliin 22.00 Praha 22.00 Stokholm 22.55 Kaunas	18.30 Paris PTT ja Strassburg	19.40 Leipzig 20.00 Deutschs. 21.05 Tallinn 21.10 Lahti 21.45 Drotwisch 22.45 Radio-Paris 22.45 Soti Reg. 22.50 Budapest
Sümfoonia-kontserdid	14.30 Lahti 17.30 Tallinn 19.05 Riia 21.00 Lahti 21.00 Leipzig 22.15 Strassburg 23.30 Lille 23.30 Drotwisch	20.30 Radio-Paris 21.00 Tallinn 21.05 Praha 21.10 Bratislava 22.20 Praha 22.30 Kopenhaagen 23.00 Stokholm 23.30 Breslau 1.00 Stuttgart	17.20 Riia 18.35 Tallinn 19.30 Strassburg 20.00 Tallinn 20.30 Radio-Paris 21.10 Praha 21.10 Berlin 23.00 Stokholm	17.00 Königsberg jt. 19.30 Strassburg 20.00 Paris PTT 21.00 Tallinn 21.05 Lahti 21.30 Soti Reg. 22.15 London Reg. 22.00 Tallinn 22.00 Oslo 23.15 Königsberg	19.00 Königsberg jt. 19.30 Tallinn 20.35 Praha 21.05 Lahti 21.30 Soti Reg. 22.10 Strassburg 23.10 Viin 0.30 Drotwisch	17.20 Lahti 19.00 Leipzig jt. 19.30 Radio-Paris 20.30 Radio-Paris 21.10 Hamburg 21.30 Riia 21.38 Paris PTT 23.10 Viin 0.30 Drotwisch	19.15 Drotwisch 20.05 Lahti 20.45 Viin jt. 21.00 Berliin 22.00 Praha 22.00 Stokholm 22.55 Kaunas	19.40 Leipzig 20.00 Deutschs. 21.05 Tallinn 21.10 Lahti 21.45 Drotwisch 22.45 Radio-Paris 22.45 Soti Reg. 22.50 Budapest
Orkestrikontserdid	18.05 Varsavi 19.15 Bukarest 20.00 Hamburg 21.00 Köln jt. 22.30 Riia 23.00 Varsavi 23.00 Budapest 23.15 Rooma 23.30 München jt. 23.50 Praha 24.00 Deutschs. 0.30 Kopenhaagen 0.45 Paris 1.00 Viin 1.00 Deutschs.	18.15 Rooma 18.15 Milano 20.30 London-Reg. 20.30 Soti Reg. 23.45 Milano 24.00 Deutschs. 0.10 London-Reg. 0.10 Soti Reg. 0.20 München 0.45 Viin 1.30 Drotwisch	18.15 Milano 19.15 Drotwisch 21.00 Viin 23.00 Rooma 23.30 Breslau 23.45 Milano 24.00 Budapest 24.00 Kopenhaagen 24.00 Deutschs. 24.00 München 0.05 Varsavi 0.10 London-Reg. 0.10 Soti Reg. 0.45 Radio-Paris 1.15 Drotwisch	20.50 Lahti 21.50 Soti Reg. 23.00 Varsavi 23.00 Stokholm 23.45 Milano 24.00 München 0.15 Viin 0.30 London Reg. 0.30 Soti Reg. 0.45 Radio-Paris 1.15 Drotwisch	19.15 Drotwisch 21.10 Breslau 21.10 Hamburg 22.45 Beromünster 23.30 Riia 23.30 Rooma 24.00 Deutschs. 24.00 Kopenhaagen 24.00 London Reg. 0.10 Soti Reg. 0.05 Varsavi 0.10 London-Reg. jt. 0.20 Budapest 0.30 München 0.35 Viin 0.45 Radio-Paris 1.15 Drotwisch	19.15 Drotwisch 21.10 Deutschs. jt. 21.10 Königsberg 23.15 Oslo 23.50 Varsavi 24.00 Kopenhaagen 0.10 London Reg. 0.10 Soti Reg. 0.30 Budapest 1.15 Drotwisch 1.20 Viin	19.15 Drotwisch 20.05 Tallinn 20.30 Stokholm 22.10 Lahti 22.10 München jt. 22.15 Tallinn 23.15 Riia 23.00 Stokholm 23.30 Varsavi 24.00 Deutschs. 24.00 Breslau 24.00 Hamburg 0.05 Viin 0.10 London-Reg. jt. 0.15 Budapest 1.00 Berlin 1.00 Drotwisch	19.40 Leipzig 20.00 Deutschs. 21.05 Tallinn 21.10 Lahti 21.45 Drotwisch 22.45 Radio-Paris 22.45 Soti Reg. 22.50 Budapest
Tantsumuusika	18.05 Varsavi 19.15 Bukarest 20.00 Hamburg 21.00 Köln jt. 22.30 Riia 23.00 Varsavi 23.00 Budapest 23.15 Rooma 23.30 München jt. 23.50 Praha 24.00 Deutschs. 0.30 Kopenhaagen 0.45 Paris 1.00 Viin 1.00 Deutschs.	18.15 Rooma 18.15 Milano 20.30 London-Reg. 20.30 Soti Reg. 23.45 Milano 24.00 Deutschs. 0.10 London-Reg. 0.10 Soti Reg. 0.20 München 0.45 Viin 1.30 Drotwisch	18.15 Milano 19.15 Drotwisch 21.00 Viin 23.00 Rooma 23.30 Breslau 23.45 Milano 24.00 Budapest 24.00 Kopenhaagen 24.00 Deutschs. 24.00 München 0.05 Varsavi 0.10 London-Reg. 0.10 Soti Reg. 0.45 Radio-Paris 1.15 Drotwisch	20.50 Lahti 21.50 Soti Reg. 23.00 Varsavi 23.00 Stokholm 23.45 Milano 24.00 München 0.15 Viin 0.30 London Reg. 0.30 Soti Reg. 0.45 Radio-Paris 1.15 Drotwisch	19.15 Drotwisch 21.10 Breslau 21.10 Hamburg 22.45 Beromünster 23.30 Riia 23.30 Rooma 24.00 Deutschs. 24.00 Kopenhaagen 24.00 London Reg. 0.10 Soti Reg. 0.05 Varsavi 0.10 London-Reg. jt. 0.20 Budapest 0.30 München 0.35 Viin 0.45 Radio-Paris 1.15 Drotwisch	19.15 Drotwisch 21.10 Deutschs. jt. 21.10 Königsberg 23.15 Oslo 23.50 Varsavi 24.00 Kopenhaagen 0.10 London Reg. 0.10 Soti Reg. 0.30 Budapest 1.15 Drotwisch 1.20 Viin	19.15 Drotwisch 20.05 Tallinn 20.30 Stokholm 22.10 Lahti 22.10 München jt. 22.15 Tallinn 23.15 Riia 23.00 Stokholm 23.30 Varsavi 24.00 Deutschs. 24.00 Breslau 24.00 Hamburg 0.05 Viin 0.10 London-Reg. jt. 0.15 Budapest 1.00 Berlin 1.00 Drotwisch	19.40 Leipzig 20.00 Deutschs. 21.05 Tallinn 21.10 Lahti 21.45 Drotwisch 22.45 Radio-Paris 22.45 Soti Reg. 22.50 Budapest

RINGHÄÄLINGUJAAMADE SAATEKAVAD

16.—22. veebruarini 1936

Saatja järel on märgitud esimesena lainepikkus m, teisena sagedus kHz ja kolmandana võimsus kW

★ PÜHAPÄEV ★

Tallinn 410,4/731/20
Tartu 579,2/512/0,5

- 8.30 äratusmäng
8.35 võimlemine
9.05 hommikkontsert heliplaatidelt
9.55 jumalateenistus Jaani kirikust. Teenistust peab piiskoplik vikaar praost H. Kubu. (Ainult Tallinn)
10.00 jumalateenistus Pauluse kirikust. (Ainult Tartu)
Lõpuks heliplaate
12.30 H. Hansson: Loomade turustamisega seoses olevaid küsimusi
13.00 põllumajanduslikke teateid
Riigivanem ja peaminister kõnelevad kogu rahvale
13.10 palvus — piiskop H. B. Rahamägi
13.30 riigivanem Konstantin Pätsi kõne
14.00 peaministri a. t. Kaarel Eenpalu kõne
17.15 heliplaate ja reklaami

- 17.30 Ungari rahvakunsti tund. — 1. Sissejuhatav kõne — Hanno Kompus. 2. Heliplaadid: a) Szozat. Credo — Budapesti filharmooniaorkester. Juh. E. Dohnanyi. b) Tšardaštseenid 12 II — dr. J. Hubay (viul) ja Budapesti muusikaakadeemia ork. Juh. Nandor Zsolt. 3. Ungari kunsttööstuse ülemaalse keskühingu abiesimees Joh. Szablya kõne ungari rahvakunstist. 4. Heliplaadid: a) Erkel Ferenc, joogilaul oop. „Bank Ban“ — I. Palo (bariton) ja Budapesti kammerorkester. Juh. Komor Vilmos. b) Erkel Ferenc, tšardaš ooperist „Hunyadi Laszlo“ — Budapesti kammerorkester. Juh. Komor Vilmos. c) ungari rahvalaul „Miks kaebasin ma?“ — Nagy Margit. d) arr. Berlioz, Rakoczi marss — Budapesti filharmooniaorkester. Juh. dr. E. Dohnanyi
18.30 ajanäitaja-õendus. Jäätateid Imateade
18.35 dr. E. Kirschenberg: Eesti kirjandustüübid vaimutervishoiu arvustustules. Fr. Tuglas: „Felix Ormusson“ — Pögenemine armastuse eest armastusse
19.05 tenor E. Karrisoo esitab soololaule. Lehar, laul „Naisi meelsalt suudlesin“ op. „Paganini“. Stolz, Millal tuled sa? Kaper ja Jurman, Laul minu kodumaast. Bixio, Ainult sinule, Lucia

19.20 peatoimetaja A. Tupits: Eelseisvast rahvahääletusest
19.35 lugemistund. Mizzi Möller esitab M. Jokay humoreski „Arstimid“ ja A. Moori humoreski „Laps linnast“

20.00 Leedu Vabariigi aastapäeva aktuse I osa ülekanne „Estonia“ kontsertsaalist. 1. Avasõna — Eesti-Leedu ühingu esimees A. Uesson.

Õpetajaid, keda me sagedasti kuuleme ringhäälingus.

Ülal: Pühavaimu kog. õp. Th. Tallmeister. All: Jaani kog. õp. praost H. Kubu.

2. Välisminister J. Seljamaa tervituskõne. Leedu hümn. 3. Leedu siseminister J. Čaplikase tervituskõne. Eesti hümn. 4. „Leedu kultuurilisi ja majanduslikke saavutusi iseseisvuse ajal“ — prof. K. Pakštass

21.00 pidulik kontsert leedu helitöist.

(Ülekanne Leedu ringhäälingust Kaunasest). 1. Pidulik marss. 2. Leedu vabariigi presidendi prantsuskeelne tervituskõne. 3. Leedu hümn (koor ja orkester). 4. J. Naujalis, sümfoonia „Sügis“. Leedu riigiooperi ja ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkester. Juh. J. Tallat-Kelpša. 5. Gruoids, „Kankles“ kõlavad. Bainitis, Merede tagant. Eimontas, Astusin rohelisel tänaval. Tallat-Kelpša, Dainava laul. Starka, Oh vana Rambynas. Karosas, Lõpuks ta saabus. Bendorius, Armastasin eile. Leedu riigiooperi segakoor. Juh. J. Starka. 6. Kačanauskas, Mina vaene orvukene. Simkus, Kasvasin üles isa juures. Gauba, Merede tagant. Simkus, Mispärast tuul puhub? V. Grigaitiene, Leedu riigiooperi solist. 7. Dambrauskas, Ta kasvas metsas. Tallat-Kelpša, Rohelisel aasal. Simkus, Minu isamaa. S. Sodeika, Leedu riigiooperi solist. 8. Gruodis, Süit sümfooniaorkestrile. Leedu riigiooperi ja ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkester. Juh. M. Tallat-Kelpša. 9. Karnavičius, Kantaat. Esitavad: Leedu riigiooperi solistid A. Kutkus ja E. Kačinskas, ooperikoor, ooperi ja ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkester. Juh. M. Tallat-Kelpša

22.30—23.00 esperantokeelne kõne eelseisvast rahvahääletusest

Lahti 1807,2 / 166 / 150
Helsinki 335 m. Viiburi 569,3 m

Soome keeles

- 8.55 (Lahti) võimlemine meestele
9.05 (Helsinki) loeng
9.25—9.50 inglise keele tund
10.00 soome jumalateenistus
11.50 päevauudised soome keeles
12.00 päevauudised rootsi keeles
12.10 heliplaate ja teateid Garmisch-Partenkirchenist
12.40 ülekanne Garmisch-Partenkirchenist
14.15 jäätateid
14.30 Helsinki linnaorkestri kontsert
16.00 rootsi palvutud
17.00 kontsert heliplaatidelt. Auber: avamäng „Portici tumm“. Tšaikovski: Lenski aaria oop. „Eugen Onegin“ (Charles Kullman). Brahms: 3 valssi (W. Backhaus, klaver). Mendelssohn: Laulu tiivul (G. Bustabo, viul). Weber: Kutse tantsuks (Miliza Korjus). Bizet: Väike orkestrisüit, op. 22. — Ajaviitemuusika (17.40). Hermes: Armaasta erotessa (Laulu-Miehit). Lincke: Jaaniussikese idüll (orkester). Ungari joogilaul (Teddy Björkman). Heuberger: valssilaul op. „Ooperiball“. Pereira: „Pampas“, tango. Maja: Alokkaat marssilla
18.00 reportaaž Kotka sadamast
19.00 aeg. Imateade ★ 19.10 loeng
19.35 viul. Erik Karma. Biber: Sonaat. Mozart: Adagio. Kuula: 2 idabotnia rahvalaulu ★ 20.00 vestlus
20.10 teateid Garmisch-Partenkirchenist
20.20 laul. Hanna Granfelt. Kavas: Made-toja. Kilpinen, Merikanto, Visapää ja L. Hannikainen

tat. Leopold: Liblikate mäng. Czibulka: Edeus. Middleton: Neegri unenägu. Smatek: Nopoli serenad. Stelibsky: Unelm armastusest. Flegl: Polka. Košťal: Vene romans. Komzak: Aataak. Fučik: Hällilaul. Kašparek: Pidulik marss.

Bratislava 299 / 1004 / 13,5

18.55—19.25 ajaviitemuusika.
20.15—20.45 puhkpillimuusikat Prahas
21.00—21.25 salongorkester. Kavafik: Must-lased. Leopold: Aranka. Vašica: Cathos. Plichta: Kolm õnnelikku päeva. Helman: Varblaste serenad. Vipler: Slovakkias. Košťal: Annette.
21.40—23.00 Provazniku operett „Arm-suudlus“, kolmes aktis (ümbertöötatult ringhäälingule)
23.30—0.30 muusikat Prahas

Viin 506,8/592/100

18.25—19.15 kella-5-tee muusikat
19.15—19.40 rahvalaule
20.25 operetihtu. Hellmesberger: „Viin õhse!“ ja Offenbach: Pitzelbergeri salong.“
22.40—23.00 kõnelus filmidest
23.10—23.50 lõbusaid laulukesi heliplaadidelt
0.05—2.00 tantsumuusika

Budapest I 549,5 / 546 / 120

Nyiregyhaza 267,4 m. Miskolcz 208,6 m
18.00—18.45 klaver. Edit Farnadi
20.35—21.00 heliplaate
21.30—23.30 ungari laule. Anna Utry ja mustlaskapell
22.50 Budapesti kontsertorkestri kontsert Delibes'i 100-a. sünnipäeva puhul. 1. „Le roi l'a dit“, avamäng. 2. Ballett oop. „Kassya“. 3. „Allikas“, balletisüit. 4. „Lacmé“, katkeid. 5. „Coppelia“, balletisüit
0.15—1.00 jazzkapell

Bukarest 364,5 / 823 / 1

Radio Romania 1875 / 160 / 150
18.00—19.00 sõjaväeorkester
19.15—20.00 ringhäälingu-orkester
20.15—20.45 rumeenia kunstnike helipl.
21.05—23.30 tantsumuhtu
22.45—23.45 muusikat sõjaväekasinost
24.00—1.00 muusikat restoranist

Beromünster 539,6 / 556 / 100

20.00—20.15 Zürichi kirikute kellahelinaid
20.20—20.50 klaver ★ 21.15—21.35 marss
22.10—23.40 „Rahvuse au“, Kreneki muusikaline burlesk
23.50—23.30 Oskar Straussi operett „Vals-unelm“ (läbilõige)

Rooma 420,8 / 713 / 50

Bari 283,3 / 1059 / 20
18.15—18.55 ajaviitemuusika
21.35 Respighi ooper „La campane sommersa“ kolmes aktis („San Carlo“ teater Napolis)

Milaano 368,6 / 814 / 50

18.15—18.55 tantsumuusika
21.35 komöödia
22.55 kontsert. A. Serato (viul) ja S. Fuga (klaver). Beethoven: Sonaat G-duur, op. 8. Fuga: Sonatain (1935). Veracini: Largo. Beethoven: Rondino. Pugnani: Prelüüd ja allegro.
23.45—0.30 tantsumuusika

Deutschlandsender 1571/191/60

13.00—14.45 kammerorkester
15.00—16.00 muusikaline segaeeskava
17.00 ajaviite-eeskava Kölnist
19.00—19.45 rahvatantse ja -laule. Lastekoor ja kapell
20.00—20.45 puhkpilliorkester. Jander: „Küttiruudus“, marss. Rossini: avamäng „Wilhelm Tell“. Lincke: Valssiimas. Delibes: fantaasia balletist „Coppelia“. Meyer-Helmund: Rokoko-serenad. Jander: „Kevad Zoos“, marss
21.10—23.00 karneval Maini ja Reini ääres
23.30—23.45 lõbusaid laule (bass)
24.00—1.00 tantsumuusika. Rob. Gadeni kapell ja Inge Vesten (laul)

Berliin 356,7/841/100

13.00—15.00 orkester ja solistid
15.15—16.00 Schneidewindi kapell
17.00—19.00 ajaviite-eeskava Kölnist
19.15 rahvalik kuuldemäng
20.00—20.45 Schumanni helindeid: a) Kolm romansi oboele ja klaverile, op. 94, b) Fantaasia klaverile C-duur, op. 17
21.10—23.00 ringhäälingu väike orkester ja solistid
23.30 ajaviitemuusika Leipzigist
1.00—2.00 tantsumuusika. Walter Fenske kapell

Königsberg 291,0/1031/100

13.00—15.00 muusika. Vt. Breslau
15.30—16.00 muusikat Berliinist
16.20—16.45 muinasjutu lastele
17.00—19.00 ajaviite-eeskava Kölnist
19.30—20.30 orel. Speth: Toccata G-duur. Krieger: Süit kolmes osas. Ramin: Orelkoraaal-süit
19.55—20.20 piite jääpurjekasparidist
21.10—23.00 karneval Insterburgis. Ringhäälingu väike orkester, Dietrich-šramel jt.
23.30 „Pidupäevad Bali saarel“
23.40—1.00 ajaviitemuusika Leipzigist

Breslau 315,8 / 959 / 100

13.00—15.00 orkester ja solistid
15.10—16.00 muusikat Deutschlandsenderilt
16.30—16.50 Schuberti laule (alt)
17.00 ajaviite-eeskava Kölnist
19.00—19.30 Meisseni portselanist
20.00—20.45 „nädalala lõpuhelinaid“
21.10—23.30 Wagneri romantiline ooper „Lendav hollandlane“ kolmes aktis
24.00—1.00 tantsumuusika. Ringhäälingu tantsumuhter

Hamburg 331,9/904/100

17.00—19.00 ajaviite-eeskava Kölnist
20.00—21.00 rahvamuusika
21.10—23.00 kirev õhtu
23.45 muusikaline vahemäng
24.00—2.00 tantsumuusika. Ringhäälingu tantsumuhter ja klaveriduo

Köln 455,9/658/100

17.00 „Lõbus laupäeva pärastlõuna“, ajaviite-eeskava. Orkester, puhkpillikapell, „3 lõbusat selli“ ja nende „Laterna magica“ ning tädi Jodela, solistid jne.
19.00 kammerkviintett ja klaver
20.00—20.45 karnevalieeskava
21.10—23.00 Johann Straussi muusika. I. Orkestri ettekanded. — II. „Üks õo Veneetsias“, operett (ringhäälingule ümbertöötatult)
23.50—1.00 ajaviitemuusika Leipzigist

Stuttgart 522,6/574/100

17.00 ajaviite-eeskava Kölnist
19.00 nädalala heliringvaade
19.30 muusikat Deutschlandsenderilt
20.00—21.00 muusikat Hamburgist
21.10 ajaviite-eeskava. Orkester.
22.10—23.00 tantsumuusika Münchenist
23.30 ajaviitemuusika Leipzigist
1.00—3.00 Joh. Straussi operett „Nahkhiir“

Leipzig 382,2 / 785 / 120

17.00—19.00 ajaviite-eeskava Kölnist
19.15 muusikat Deutschlandsenderilt
19.40 Leipzigi konservatooriumi-orkester. Wagner: avamäng „Nürnbergi meisterlauljad“. Brahms: Variatsioonid Haydni teemal
20.10—20.50 lõbus kuuldemäng
21.10—23.00 „Tantsivad helbed“, kirju õhtu
23.30—1.00 „Ja homme on pühapäev“, lõbus nädalalõpu eeskava. EmDe-orkester ja solistid

München 405,4 / 740 / 100

17.00—19.00 ajaviite-eeskava Kölnist
20.00—31.00 orkester. Kavas: Mohler, Dickow, Bresgen
21.10 ajaviite-eeskava Stuttgartist
22.10—23.00 tantsumuusika
0.30—1.00 ballimuusika

NOUDED HALLOOMEESTELE

Itaalia ringhääling kuulutas välja võistluse uute halloomeeste leidmiseks. Kandidaatidelt nõutakse ülikoolidiplomit, tähtsamate euroopa keelte, eeskätt inglise, prantsuse ja saksa keele põhjalikku tundmist, arenenud vaimset taset, murretevaba ja selget itaalia keele hääldamist, sobivat häälekõla ning paras jagu huumorimeelt.

Ka Prantsuse postiministerium on teinud korralduse, — arvestades ringhäälingu-kuulajate kestva nurnaga keeleoskamatute konfereerijate üle, — et riikliku ringhäälingu konfereerijad peavad tulevikus valdama vähemalt nelja— inglise, saksa, itaalia ning hispaania — keelt.

RET raadiotehase „Pioneer“, 5-lambiline oktodesuper on hooaja menukaim vastuvõtja. Müügil Raadio-Kooperatiivis Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Rakveres.

UUSI SUURSAATJAJD INGLISMAALE

Briti ringhäälingu juhatus teatab, et käesoleval aastal Inglismaa rikastub kolme uue suursaatjaga. Esimene neist, mis kevadel püstitatakse Põhja-Iirimaal, Lisburnis, asendaks senise saatja Belfastis. Teise suursaatja asukohaks on Burghead Põhja-Šotimaal, kus seni polnud üldse ringhäälingusaatjat. Selle ehitus viiakse lõpule suve keskpaiga. Kolmas saatja on nähtud ette Bewclayse, Inglismaa kirdeosas, Northumberlandi, kusta asendaks nõrgema saatja Newcastle'is.

Daventry lühilainesaatjate võimeid tugevdatakse aasta kestel kahe uue suurema saateseadega, milleks tellimised juba on antud.

RINGHÄALINGUKAVAD HAIGETELE

Paljude kuulajate soovidele vastu tulles algas Austria ringhääling eeltöid ringhäälingu-saadete korraldamiseks haigetele. Esimene sellelaadne saade toimub juba veebruaril lõpus. Põhjendusena märgitakse, et üksnes Viinis olevat alati mitte vähem kui 50.000 haiget, kellele vastavameelcoluline ringhäälingukava oleks kõigiti kasulik.

RAADIOHÄIRED JA NENDE SUMBUTAMINE

Ed. J a k o o b i.

Vabariigi Valitsuse vastava määruse järele peavad 1. märtsiks s. a. kõik ringhäälingu-kuulamist segavad elektriseadmed olema varustatud häireid sumbutavate kaitseabinõudega. Nii on viimane aeg mõelda määruse täitmisele. Avaldame allpool õpetuse, kuidas mitmesugustele häirivseadmetele teha kaitseid, lootes sellega olla abiks nii häirivseadmete omanikele kui ringhäälingukuulajale.

Korralik raadiovastuvõtt on tänapäev, eriti südalinnas, sõdimine segamiste, häirete, vastu. Segamised võivad olla kahesugused:

1) Atmosfäärilised segamised, mille kõrvaldamiseks pole tänini veel leitud mingisuguseid vahendeid;

2) Segamised, mida tekitavad igasugused elektriseadmed, kontaktid, elektrimasinad jne.

Kui palju sajatusi kuuleme igapäev, eriti kesklinnas asuvailt ringhäälingukuulajailt segavseadeldiste omanike aadressil. Praeguses olukorras on ka vastuvõtt, eriti päeval, peaaegu võimatu; ainult vingumisi ja raginaid on küllaldaselt. Pisut paremaks muutub olukord õhtul, kuid sedagi tihti mitte küllaldaselt. Siin-seal on hilisööni tööl segavaid seadeldisi. Ringhäälingukuulajal ei jää nende tööle hakkamisel muud üle, kui lülida vastuvõtja välja, et säästa oma närve. Tihti pole segava seadeldise omanik üldse teadlik, et tema seadeldis segab ringhäälinigu kuulamist, väljaarvatud need, kes omavad ise vastuvõtja. On olnud juhtumeid, kus vastuvõtja omanik kutsub enda juurde asjatundja, kaevates, et tema aparaat on halb, võtab vastu liig palju raginaid. Sagedasti on raske teha selgeks, et süüdi on mitte vastuvõtja, vaid lähedal asuv segaja. On olnud küllalt ka juhtumeid, kus ringhäälingu kuulaja on teinud kindlaks segava seadeldise, kuid selle omanik on vaielnud kaljukindlalt vastu, et tema seadeldis ei sega — see olevat ju varustatud sumbutusseadeldisega. Hiljem selgub aga, et sumbutusseadeldis pole küllalt teadlikult lülitatud segavale seadeldisele.

Et vältida hõõrumisi ringhäälingukuulajate ja segavseadeldiste omanike vahel, tuleb viimasel lasta, kui ta ise pole küllalt asjatundlik, sumbutusseadeldis segava seadeldise külge lülida vastaval spetsialistil.

Vahendid, mida kasutatakse segamiste sumbutamiseks.

Sumbutusabinõuna kasutatakse eeskätt kondensaatoreid (plokk-kondensaatoreid), puhtoomilisi takistusi ja raskemal juhtumel kõrgesageduspaispoole (dresseleid). Kondensaator on kõrgesagedusvooludele väikeseks takistuseks ja juhib nad maasse, kuna alaline vool ja madala perioodiline vahelduvvool (50 per) peaaegu ei voola läbi kondensaatori. Kõrgesageduspaispool laseb läbi nii alalise kui ka vahelduvvoolu (50 per), kuid on kõrgesagedusvoolule samal ajal oma suure induktiiv-

suse tõttu peaaegu ületamatuks takistuseks. Puh-toomiline takistus mõjub omakord sumbutavalt kontaktidevahelisele sädemele.

Plokkkondensaatorid, mida kasutatakse segamiste kõrvaldamiseks segavate seadeldiste juures, peavad vastama tervele reale nõudeile.

Plokid peavad kõigepealt olema varustatud kaitsetega, et vältida õnnetusi, mis võivad juhtuda plokkide läbilöömisel. Plokke on müügil kahesuguseid; esimestel neist on kaitse väljaspool, teistel ehitatud ploki sisse. Mõlemad annavad aga ühesuguseid tulemusi. Eelistatavamad on igal juhul plokid, millel kaitse on sees. Arvamus, et kaitse peavad asuma plakil väljaspool, et neid oleks ploki läbilöömisel võimalik asendada uutega, on ekslik, kuna ju kaitse põleb läbi ainult ploki läbilöömisel; sellise läbilöönud plokiga pole aga enam midagi hakata peale. Plokid peavad olema proovitud vähemalt 2000 voldiga, omama tööpinge vahelduvvoolul 380 volti ja alalisvoolul 500 volti ning peavad olema võrdlemisi temperatuurikindlad (eriti niiskeis ruumides) ja pidama vastu 60-kraadilise kuumusele. Kondensaatori mahtuvus on sõltuv segavast seadeldisest ja sellest, millist seadeldist me kasutame, kas alalis- või vahelduvvoolu oma. Alalisvoolumasinaid kasutatakse suurema mahtuvusega plokke, vahelduvvoolu omadel vähema mahtuvusega.

Kuju ja tarvitusviisi poolest on kondensaatoreid mitmesuguseid. Kõige lihtsamad on n.-n. torukondensaatorid. Oma nime on nad saanud sellest, et nad on torukujulised. Neid kasutatakse väiksemate majapidamise universaalväikemootorite ja soojenduspatjade juures. Järgivad lisamahtuvusega torukondensaatorid. Need on valmistatud bakeliit-tugevpabertorust ja nende maksimaalne soojenemisvõimalus, mis ei saa kondensaatorile hädaohhtlikuks, on 60—100 kraadi. Neid kasutatakse liikuvate, nii alalis- kui vahelduvvoolu-masinate plokeerimiseks, kui ei ole võimalik teha maandust. Järgmisi plekkkestas niiskusekindlaid kondensaatoreid, kasutatakse maandatud alalis- ja vahelduvvoolu-masinate plokeerimiseks. Viimasena nimetaksime veel sädemesumbutuse-torukondensaatoreid sisseehitatud sumbutustakistusega. Neid kasutatakse nii nõrga- kui ka tugevvoolukontaktide plokeerimiseks.

Vaatleme nüüd, milliseid eeskirju näeb ette VDE määruse muudatus VDE. 0873 — 74/34 ja V. 143. 35.

1) Maandatud ja mittemaandatud alalisvoolu-masinate segamiste kõrvaldamiseks tuleb kasutada erilise lisamahtuvusega kondensaatoreid.

2) Kindlatel, paigalseisvatel vahelduvvoolu-

Marconi raadiolambid on maailma parimaid ja kuulsamaid. Esindaja: Raadio-Kooperatiiv Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Rakveres.

---

seadeldistel ja masinatel ei tohi maavool ületada 3,5 m/amp.

3) Maandamata mittepaigalseisvatel või paigalseisvatel vahelduvvoolu-masinatel peavad filterkondensaatorid olema viidud vastu kere lisamahtuvusega. Lisamahtuvuse suurimaks piiriks on, et korpuse ja maa vaheline vool ei ületaks 0,4 m/amp.; keskmiselt on see 220 voldi juures 5000 cm.

Suurimaks segajaks osutuvad:

- 1) Elektrimootorid, nii alalis- kui vahelduvvoolu omad;
- 2) Umformerid (mootorgeneraatorid);
- 3) Kõrgesageduslikud diatermilised aparaadid, ja
- 4) Elektri-majapidamisriistad.

Elektrimootorid segajatena

Suurimateks ja eriti ägedateks segajateks on elektrimootorid. Seejuures pole igakord oluline, kas mootor on tugevajõuline. On küllalt juhtumeid, kus väike mootor (ventilaator, tolmuimeja) tekitab rohkem ja palju tugevamaid häireid kui suur tugevajõuline mootor. Häirete tekitajaks on sädemed mootori harja ja kollektori vahel, olgu nad nii väikesed kui tahes, mis lähedalasuvais vastuvõtjais sünnitavad segavat kärinat ja raksumist. Et vältida häirete väljakiirgamist otse või võrgu kaudu, peame häireid tekitavale mootorile liitma külge vastavad sumbutusseaded, millest oli juba juttu.

Enne kõike peame aga kontrollima mootori laitmatut töötamist, s.t. vaatama, kas kollektor ei sädele ülemäära. Vigase mootori juures, kus kollektor pillub väga palju sädemeid, ei aita täiel määral ka sumbutusseadeldise külgelülitimine.

Tuleb teha kindlaks, mis põhjusel mootor üleliia sädeleb. Põhjusi võib olla terve rida, millest olulisematenä olgu nimetatud:

1) Mootor on koormatud üle, s. t. me nõuame mootorilt rohkem kui ta suudab. Sellisel juhul me ei saa sädelemist viia miinimumini muidu, kui peame võtma tugevama mootori või vähendama mootori koormist vabriku poolt ette nähtud määrani.

2) Kollektor pole, eriti alalisvoolu-, kuid ka universaalmootoreil, küllalt puhas. Ta on aja jooksul kattunud söetolmu ja õliga, mis kleepuva massina takistab harja ja kollektori vahelist kontakti. Sellisel juhul tuleb mootor hoolikalt puhastada. Kõigepealt tuleb kollektor bensiinis immutatud lapiga hõõruda puhtaks. Vilumata isikul on soovitatav see operatsioon viia läbi seisva mootori juures, kuna vilunud tavaliselt lasevad kollektori puhtaks mootori jooksu ajal, mis on palju hõlpsam ja kiirem. Seejuures ettevaatust! Jooksva mootori puhastamisel ei või kasutada liig suurt bensiiniga immutatud lappi, kuna harjade vahel tekkiv säde võib selle süüdata.

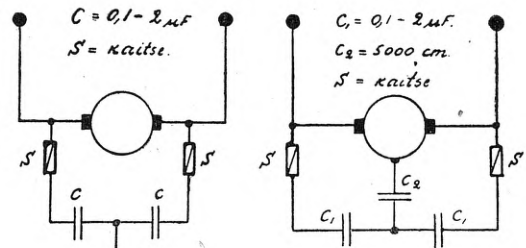
3) Harjad on lahti või ei puuduta korralikult

Kui soovite, et raadiovastuvõtja ikka jälle valmistab Teile rõõmu, siis valige RET raadiotehase uudistüüpe.

kollektori pinda. Tuleb kontrollida harjade õiget survet kollektorile. Juhul, kui harjad on kulunud, tuleb nad korralikult uuesti lihvida. Selleks tõstame harja, söe üles ja asetame smürgelpaberi (jämedus jäägu igapähele enda valida — oleneb ju lihvimise kiirus paberi jämedusest) harja ja kollektori vahele, smürgli pool vastu harja, liigutame paberit senikaua ühtlaselt kollektori kumerusele, kuni süsi puudutab täie pinnaga kollektorit.

4) Harjad-sööed on olnud liig tugevad ja tükilised ning kulutanud vaod kollektorisse. Siin pole enam teha midagi muud, kui mootor võtta lahti ja viia ankur töökohta ületreimisele.

Alles pärast kõiki neid toiminguid, kui need osutused vajalisteks, asume eelpool mainitud sumbutusseadeldist külge lülida. Ühendused sumbutusseadeldisega (ploki) tulevad teha võimalikult

Joonis 1.

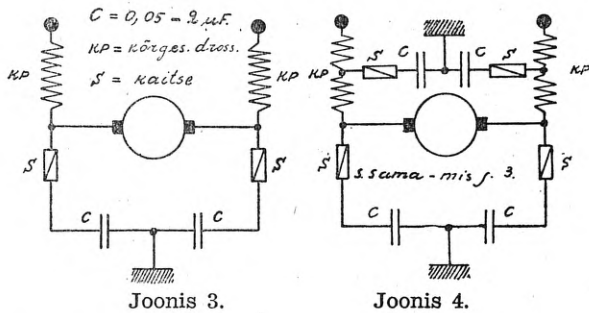
Joonis 2.

lühikesed — kas vastav plokk lülida otse harjahoidjate või toitejuhtmete klemmide külge. Ploki ühendused masinaga tuleb kas joota või asetada kruvi alla, selle järele, kumb viis on kindlam ja kergem. Juhul, kui ploki ei ole võimalik lülida mootori ligi, tulevad ühendusjuhtmed metalliselt varjata ja varjend (metallsukk või tinakaabel) ühendada mootori kerega. Erilist tähelepanu tuleb juhtida samuti maandusele, et see oleks küllalt hea ja suure põiklõikega traadist. Mida parem maandus, seda kergem on saada lahti segamisist. Nagu juba varem tähendatud, tuleb plokk valida vastavalt mootorile ja ta asukohale. Nii näiteks niiskes ruumis asuvale mootorile tuleb asetada niiskeskindel plokk metalltoosis. Väikestele universaalmootoreile aitab torukondensaatorist.

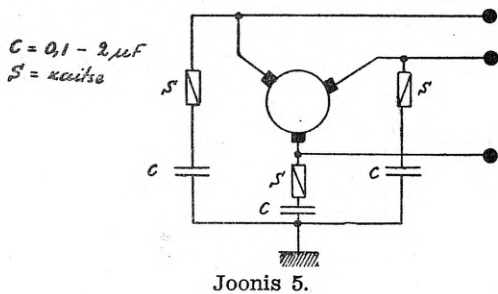
Häireid kõrvaldavaid plokkide valmistab terve rida firmasid. Ostmisel tuleb lasta äris näidata plokist väljuvad otsad — on ju igal firmal oma märkimisviis. Näiteks märgib üks firma oma plokidel väljuvad otsad numbritega, teine tähtedega ja kolmas võib-olla isegi vastavate tingmärkidega. Ühe sõnaga, et hoida ära pärastisi arusaamatusi, tuleb otsade asi lasta teha selgeks.

Paigalseisvate alalis- ja vahelduvvoolu-masinate plokkeerimiseks leiame vastavad lülitused joonistelt 1, 3 ja 4, kusjuures olgu tähendatud, et seal kõik mootorikered on maandatud. Hästi korralikult töötaval mootoril aitab juba lülitus 1; Seal tarvitseb mootorile lülitada vaid tavaline sisseehitatud kaitsetega plokkkondensaator. Selline kondensaator omab 3 juhet: 2 juhet lülitakse harjade külge, 3. mootori kere külge, mis omakord on maandatud.

Lülitus, mida kujutab joonis 3, on juba nähtud ette raskemaiks juhtumeiks, kus mootor on kangekaelsem ja pillub rohkem sädemeid. Seal on peale hariliku sumbutusploki kummassegi toitejuhtmesse lülitatud kõrgsageduspaispool. Eriti tugevasti sä-

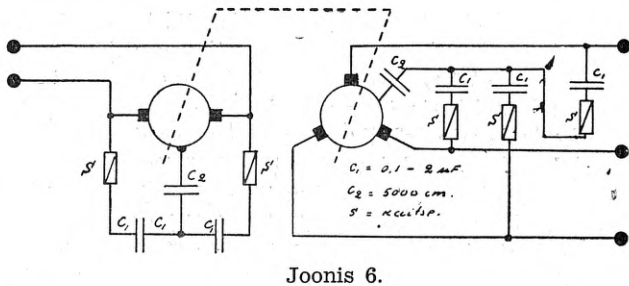
delevatel mootoritel lülitakse peale hariliku ploki toitejuhtmesse kahekordsed kõrgsageduspaispoolid, kusjuures kahe järjestikku lülitatud paispooli keskkohalt viiakse plokk vastu keret. Lülitus joonisel 2 sobib nii alalis- kui vaheduvoolu-mootoreile, mis on ühest kohast teise veetavad ja kus seepärast pole võimalik teha maandust. Siin lülitakse mõlemad plokid vastu korpust lisamahtuvuse kaudu. Joonis 5. lülitus on nähtud ette pöörlevoolu masinal, kusjuures kasutatakse plokikombinatsiooni

ühises plekktoosis. Välja ulatuvad 4 otsa; neist on 3 harjade külge viivad juhtmed ja üks vastu kere viimiseks, mis samuti maandatud. Juhtumil, kui mootor segab veelgi, lülime kõrgsageduspaispoolid samuti nagu lülituses 3 toitejuhtmesse.

Umformerid (üheankru-mootorgeneraatorid).

Sumbutusseadeldise asetamine umformerile sünnib peaaegu samuti kui harilikule mootorile,

Joonis 6.

kusjuures tulevad mõlemad otsad, nii mootor kui dünamo, varustada vastava ploki; plokkide kesk-

punktid on lülitud vastava lisamahtuvuse kaudu kerega (v. joonis 6).

Kõrgsageduslikud diatermilised aparaadid

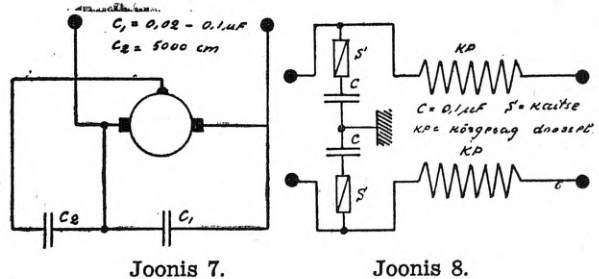
on raskemaid pähklaid segamiste sumbutamise alal. Siin tuleb ilmtingimata kasutada kõrgsageduspaispoole, isegi kahekordseid kõrgsageduspaispoole. Kuna selliseid aparaate on vähe, jätame sumbutusseadeldise lülituse siin toomata.

Kõrgsageduspaispoolide kasutamisel tuleb arvestada nii keerdude arvu, traadi läbimõõdu, kui ka segava seadeldise voolutarvitusega. Valmis paispoole valmistab samuti terve rida firmasid, kuid võime neid valmistada ka ise. Selleks kasutatakse ühekihilist silinderpooli, viimasel ajal aga ka ristmähist, kuna see võtab vähem ruumi. Harilik ketta vahele keritud mitmekihiline pool siia ei kõlba, sest ta omab liig suure mahtuvuse. Pooli kerime pertinakspooli-kehale Ø 10—12 cm (200 mm) keerd keeru kõrvale. Traadiks kasutame kahekordse puuvillaisolatsiooniga vasktraati. Traadi jämeduse valime juuresolevast tabelist vastavalt seadme voolutarvitusele. Keerdude arv on 100—300. Et saavutada tugevamat vastupanu niiskusele, immutame mähise tugevasti šellakiga. Valmis pool tuleb kapseldada. Materjaliks kasutame tsink- või raudplekki. Kujult võivad olla kapslid nii ümmargused kui ka kandilised. Valmis kapslid katame niiskuse vastu samuti lakiga. Kaksikpaispool koosneb kahest tavalisest paispoolist järjestikulülituses.

Vool amp.	Traadi d. mm
0,05	0,15
0,10	0,20
0,20	0,25
0,30	0,3
0,50	0,4
0,80	0,5
1,0	0,6
1,5	0,7
2	0,9
3	1,2
5	1,5
8	1,8
10	2

Elektri-majapidamisriistad segajatena.

Siin esinevad segajatena ventilaatorid, tolmuimejad, poonimismasinad, juuksekuivatajad, õmb-lusmasina-mootorid jne. Et suruda maha häireid, mida tekitavad sellised riisad, kasutame torukondensaatoreid joonisel 7 kujutatud lülituse kohaselt.

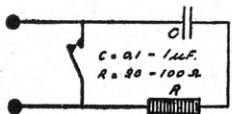

Joonis 7.

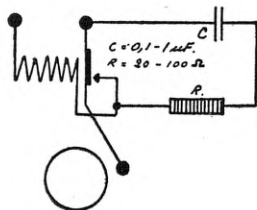
Joonis 8.

Joonisel 8 toodud lülitus on nähtud ette majadele, kus on terve rida mainitud segajaid, kuid mis töötavad mitte kõik korraga, vaid ükshaaval. Selline

plokkpaisspooli-kombinatsioon on monteeritud plekkkasti, mis omakord kinnitatud seinale seinakondakti lähedale. Kastist tuleb välja kaks juhet;

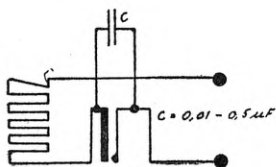

Joonis 9.

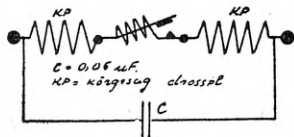

Joonis 10.

üks läheb kondakti ja teine ühendatakse tarvitava seadeldisega. Kast on omakord maandatud. Igasuguste nii nõrga- kui tugevvoolu-kondaktide, lülitajate seinakondaktide (kasutades elektritriik-

Joonis 11.

Joonis 12.

rauda, keedunõud) kasutamisel tekkivate häirete sumbutamiseks sobib lülitus 9. Seal on oomiline takistus ja plokk-kondensaator lülitatud järjestikku. Signaalkellad, olgu siis tugev või nõrkvoolul, tekitavad samuti häireid. Sumbutusena kasutatakse

nende juures lülitust jooniselt 10. Lülituse soojenduspadja jaoks leiame jooniselt 11 ja automaatseile reklaamkatkestajale jooniselt 12.

Lõpuks toome lülitustabeli, mille järele on kerge leida igale segajale vastavat lülitus- ja sumbutusplokkide suurust.

Segaja.	Lülitus nr.	Kontensaa-tori suurus
Elektri-puurmasin	2 ja 7	0,02—0,1 μF
Elektri poonimismasin	2 ja 7	0,02—1 „
Elektri triikraud	9 ja 11	0,01—0,5 „
Pöörlevvoolu-mootor	5	0,1—2 „
Dünamomasin	3	0,05—2 „
Üheankru-umformer (moo-torgeneraator)	6	0,1—2 „
Elektrikell	10	0,1—1 „
Elektrimootor	1—5	0,02—2 „
Juukselõikamismasin	7	0,02—0,1 „
Soojenduspadri	11	0,01—0,5 „
Kontakt	9—12	0,1—1 „
Õmblusmasinamootor	7	0,02—0,1 „
Lülilija	9	0,1—1 „
Tolmuimeja	7	0,02—0,1 „
Trepivalgustuse-automaat	9	0,1—1 „
Universaalmootor	2 ja 7	0,02—2 „
Ventilaator	7	0,02—0,1 „
Juuksekuivataja	7	0,02—0,1 „
Lülituskell	9	0,1—1 „
Relee	9	0,1—1 „
Vilgutava (reklaami-katkes-taja)	9 ja 12	0,05—1 „

Seiklusi mikrofoni ees

Karl Ey.

(Järg)

Esimesi arvustusi.

Ka Reilly, kes mõni minut hiljem jõudis tagasi oma kohtamiselt saladusliku Trixiega (hiljem kuulsin, et tegemist oli sellenimelise õllepoega nurga taga), teatas, et oli kuulnud mu ettekande lõppu ja arvas:

„Kuulasin all pealt. Hääl venis kogu aeg pehmelt nagu vana hea siirup. Vahest ehk liigagi venivalt ja paksult, aga sellest saab üle. Hea, et mul nüüd on asetatja käepärast juhuks, kui pean jälle kohtama Trixie'ga.“

Kuid saadetebüroos, kus oli hämmastunult kuulnud, et mikrofonis kõneleb võõras hääl, kuulsin teistsuguseid arvamusi.

„Teie häälamine,“ tähendas seal keegi professori välimusega härra, kelle prilliklaaside tagant aga piilus paar ärimehe külmi silmi, „ei sobi meie nõuetele. Kuidas tulete sellele, et ütlete „Pariis“, kuna kogu New York konnasõjate pealinna nimetab piltlikult Steine'i Paabeliks või lihtsalt ja lühidalt „Pärös“. Siis veel, — ütlete „Berliin“, kuna peaks häälama „Börlän“. Muidu oli aga teie esinemine päris korralik.“

Sellele etteheitele mõtlen veel tänagi, kui meenub, kuidas ka Euroopa ringhäälinguis peaaegu iga kõneleja

„Nõuan teilt, et peate sammu, et keegi teist ei hüppa reast välja, et kõik marsivad õiges taktis,“ ütles mr. Simpson.

välislinnade ja -nimede hääldamisel eksib kõigi keeleteaduse reeglite vastu, kuidas juhtub. „Simon“ on „Seimen“, „Mehhikost“ tehakse „Meksiko“ ning isegi vanast buuride kindralist Smuts'ist „Smoots“, „Smüt“ või isegi „Smatts“.

Tempo, tempo!

Kui olin lahkunud saadetebüroost, vaatasin kella. Veel polnud möödunud tundigi sellest, kui olin esmakordselt astunud üle ringhäälinguseltsi läve. Ning selles lühikeses vahemikus olin juba võinud kohata üht oma vana tuttavat, kõneleda veerand tundi mikrofonisse, tulla toime suurepärase teesklyusega ja mitte lükata ümber valearvamust, et mu ulaluse emalik perenaine ja ringhäälingubüroo põrandaküürija on ringhäälinguseltsi presidendi abikaasa.

Muide oli mul veel samal päeval kolmeminutiline jutlemine mr. Simpsoni endaga, kes oli endale teinud ülesandeks mitte ühtki uut ametnikku ja töolist jätta kahevahele selles, mida tema ja ta ettevõtte ootab uuelts tööliselt.

„Meie saatjat võib võrrelda väeüksusega, isegi terve armeega,“ ütles ta, kui oli mu lasknud viia oma võimsa diplomaadi-kirjutuslaua ette, „teie kõik, alates peainsenerist ja esimesest halloomehest ning lõpetades viimase mehhaaniku ja jooksupoisiga, pole seepärast muud kui sõdurid. Nõuan teilt, et peate sammu, et keegi teist ei hüppa reast välja, et kõik marsivad õiges taktis.“

Seejuures kiskus mr. Simpson oma ümmarguse, heatahtliku näo sellistesse sõjamehe-kortsudesse, et vastasin, seistes ebaloomulikult sirgena: „Kuulen, härra kindral!“

„Noh, hüva,“ muigas kõrge ülemus, „muide, mr. Straten ütles mulle, et olete võetud teenistusse minu abikaasa soovitusel. Ons see tõsi?“

Painutasin tõe, ilma et oleksin teda murdnud:

„Mrs. Simpson andis mulle nõu, et tuleksin ja kandideeriksin saksakeelse halloomehe kohale.“

„Tubli! Töötate koos Reillyga. Ja ärge unustage hetkekski mu ülmat printsiipi ja korraldust: Sammu pidada, reast mitte välja hüpelda. Olete sõdur maailma suurimas ja tähtsaimas sõjaväes!“

Ringhääling ameerika stiilis.

Kui Reilly ütles, et ringhääling on tegelikult sama, mis ajaleht, siis ta seega näitas, et on teatud määral värvipime. Kui saakski mõnd ameerika suursaatjat sarnastada mõne suurajalehega, siis küll vaid selles, et mõlemad on umbes võrdselt ägedad vastastikuses võistluses,

Raadiotarbed ostate soodsaimalt Raadio-Kooperatiivist: Tallinn — S. Karja 9, Tartu — Promenaadi 5, Pärnu — Rüütli 40 ja Rakvere, Tallinna tn. 25.

ning et mõlema kasutada on suur hulk kaastöölisi, kes tundmatute reasõduritena teevad kõik jooksva töö, mille taustal siis seda heledamalt säravad üksikute tuušade nimed nii poliitika, kirjanduse, muusika ja vahest ka kuritegevuse vallast.

Kõige suurem vahe ajakirjanduse ja ringhäälingu vahel Ühendriikides aga on selles, et ajaleht võib tarbekorral ilmuda kas või saajaleheküljelisena, ringhäälingul seevastu on kasutada aega vaid 24 tundi, millest vaid kuus tundi on korraldatud nõnda, et võib arvestada miljonite kuulajatega. Seepärast need tunnid — kl. 6 õhtul kuni keskööni — ongi nendeks, millest ringhäälinguseltsid pigistavad välja oma 20- kuni 80-protšendised dividendid.

Euroopa ringhäälingukuulajale, kes on kuulnud ärireklaami vaid üksikute saatjate unistes hommikutundides, võib näida kummalisena, et Ameerikas, nagu mainisin eelpool, isegi päevauudised on tugevasti põimitud läbi reklaamiga. (Järgneb.)

Lugeja küsib

V. K., Kavastu. Teie nõudeid ehituskirjelduse asjus me praegu rahuldada ei saa.

„A. Var.“ Kuna pole teada, milliseid lampe kasutate teistes astmetes, siis pole võimalik anda ka eeltingetustuste suurust. Kõige hõlpsamini saate nende suurused katsetades.

Vabavõnke-valjuhääldaja koonuse äär ei tohi olla kangelt kinnitatud. Võiksite katsetada kinnitada koonuse äär pehme riideribaga.

J. P., Tartu. 1) Raudsüdamikud kõlbavad. Kapseldamine pole kahelambilise juures tarviline. Keerdude arv oleneb tarvitavast rauast, mispärast on soovitatavam nõuda vastavad andmed müügikohast.

2) Trafo arvutusi me ei saa anda, nagu mitmel-mal korral juba teatatud.

3) Filtrit on võimalik kasutada.

4) Ritvantenniks võetakse tavaliselt 6—8-m bambuselatt, mis asetatakse katusele vertikaalseisu. Lati sees on isoleeritud juhe. Allatoomiseks kasutatakse tavaliselt varjatud juhet.

KIRJAVASTUSEID

H. J. Me ei saa Teie käsikirja tasulise kaastööna kahjuks kasutada, kuna see endast kujutab puhtakuju-list vaidluskirjutust. Küll avaldaksime selle osaliselt toimetusele saadetud kirjana, kui Te seda lubate. Lugeja küsib. . .

TEINE VÕIMAS SAATJA ÜHENDRIIKIDESSE

Senine tugevaim, 500-kW võimsusega saatja Ühendriikides asub teatavasti Cincinnatis. Nüüd seltsib temale teine samavõimeline, mille ehitab Chicagosse sealne suurajaleht „The Chicago Tribune“.

Noodiäri O. KRUPP

Harju 39

Müügil uusi ja pruugitud noote. Sealsamas osterakse pruugitud noote

RAADIO, ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HÄALEKANDJA ● ilmub kord nädalas ● Toimetuse ja talituse aadress: TALLINN, Narva mnt. 27 ● Tellimishind: aastas 4.50, 6 kuud 2.40, 3 kuud 1.20 ja 1 kuu 0.40 kr. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused.

Väljaandja: Üleriiklik Eesti Raadioühing. Tegevtoimetaja: **Karl Kesa**. Vastutav toimetaja: **L. Ojaveski**.